

Situne Dei

Årsskrift för Sigtunaforskning och historisk arkeologi

2018

Redaktion:

Anders Söderberg
Charlotte Hedenstierna-Jonson
Anna Kjellström
Magnus Källström
Cecilia Ljung
Johan Runer

Utgiven av Sigtuna Museum

Ett föremål daterat till ca 1050–1075 funnet i kvarteret Trädgårdsmästaren 1990, nyligen identifierat av en rysk forskare som ett spelbräde för strategispelet Hnefatafl. Spelpjäsen av glas på den övre bilden är funnen i samma hus som brädet. Foto Sigtuna museum.

Sigtuna levererar

Situne Dei fyller tretton år i den utgivning som startade 2006. Under de åren har många intressanta forskningsartiklar publicerats kring en mängd olika teman, men nästan alla med anknytning till forskning om Sigtuna. På så vis är skriften ett viktigt fönster för museet ut i forskarvärlden, ett sätt att upprätthålla kontakten med den, men också ett sätt att spela en aktiv roll i den.

Detsamma kan sägas om museets nya samlingsmagasin, som funnits i snart fem år. Magasinet med våra 150 000 poster arkeologiska fynd från Sigtuna stad, och i någon mån från dess omgivning, har givit ett lyft i tillgängliggörandet av samlingarna gentemot forskarvärlden.

Under det gångna året har vi haft överraskande många fler forskarbesök än under åren dessförinnan, och vi märker även att en växande skara unga forskare från Ryssland söker upp oss. Ofta förundras de av likheterna i fyndmaterialen i förhållande till vad de är vana vid hemifrån. Den sammantagna bedömningen är att Sigtunas samlingar visar upp en betydligt starkare östlig anknytning än andra svenska medeltids-samlingar.

En av dessa ryska forskare är Nadezhda Tochilova, konsthistoriker från St Petersburg, som publicerar en presentation av sitt forskningsämne i årets Situne Dei, en artikel om hur vikingatida skandinavisk form gått igen i bruksföremål i det samtida Novgorod. Influenserna har inte bara gått från öst till väst, utan även i den andra riktningen.

En annan artikel som berör vikingatida form är Uaininn O'Meadhras arbete, som betraktar det välkända svärdshjaltet och den berömda Sigtunavikingen med nya ögon. Uaininn är väl bekant Sigtunamaterialen sedan länge.

En artikel som berör Sigtunas import av östliga föremål är Rune Edbergs och Anders Söderbergs arbete om ryska miniatyryxor, en föremålstyp som det finns påfallande många av i Sigtuna. Anna Kjellström tar ett nytt grepp om frågan om vikingatida "filade" eller modifierade tänders tillsammans med Daniel Sahlén. Daniel har också skrivit om metallanalyser av ringspännen från kvarteret Trädgårdsmästaren. Magnus Kjellström levererar en nytolkning av ett runben från kvarteret Professorn, som avslöjar ett nytt personnamn som vi kan lägga till de få andra som vi känner från stadens 1000-tal.

Kort sagt, det finns hur mycket nytt som helst för nya forskargenerationer att hämta ur den stora skatt som Sigtunas fyndmaterial utgör, så strömmen av forskare kommer inte att sina. Det går att ständigt lägga nya aspekter på materialen och det finns ständigt nya saker att upptäcka i dem. Även nya, tidigare okända, föremål.

Eller som det ibland sägs i forskarkretsar – Sigtuna levererar!

*Ted Hesselbom
Musei- och Sigtuna Museum & Art*